

EKSPERTYZA MYKOLOGICZNA

dotycząca budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Mieszka I w Świnoujściu
ul. Niedziałkowskiego 2, 72-600 Świnoujście

1. DANE OGÓLNE.....	4
1.1. OBIEKT.....	4
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
1.3. CEL OPRACOWANIA.....	4
1.4. ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
1.5. WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	4
1.6. AUTOR OPRACOWANIA.....	4
2. OPIS OGÓLNY BUDYNKU.....	4
2.1. OPIS BUDYNKU.....	4
2.2. OPIS ELEMENTÓW KONSTRUKCYJNYCH.....	5
2.2.1 Fundamenty.....	5
2.2.2 Ściany zewnętrzne.....	5
2.2.3 Ściany wewnętrzne.....	5
2.2.4 Stropy.....	5
2.2.5 Klatki schodowe.....	5
2.2.6 Tynki zewnętrzne.....	6
2.2.7 Tynki i okładziny wewnętrzne.....	6
2.2.8 Stolarka otworowa.....	6
2.2.9 Pokrycie dachu i obróbki blacharskie.....	6
2.2.10. Podłogi i posadzki.....	6
2.2.11. Wykończenia ścian.....	6
2.2.12. Instalacje.....	6
3. OCENA STANU TECHNICZNEGO ELEMENTÓW KONSTRUKCJI I WYKOŃCZENIA BUDYNKU....	6
3.1. KONSTRUKCJA DACHOWA.....	7
3.2. POKRYCIE DACHU I OBRÓBKA BLACHARSKA.....	12
4. IDENTYFIKACJA MAKROSKOPOWA CZYNNIKÓW BIOLOGICZNYCH.....	13
4.1. GRZYBY PLEŚNIOWE.....	13
4.2. GRZYBY DOMOWE.....	13
4.3. OWADY TECHNICZNE SZKODNIKI DREWNA.....	13
5. PRZYCZYNY POWSTANIA USZKODZEŃ.....	13
6. WNIOSKI.....	13

7. ZALECENIA.....	13
8. ŚRODKI DO OCHRONY PRZED KOROZJĄ BIOLOGICZNĄ I OGNIIOCHRONNE.....	14
9. PRZEPISY BHP DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW CHEMICZNYCH DO ODGRZYBIANIA I ZABEZPIECZENIA PRZED OWADAMI I OGNIEM.....	14

1. DANE OGÓLNE

1.1. Obiekt

Niniejsza ekspertyza została opracowana dla dachu budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Mieszka I-go, przy ul. Niedziałkowskiego 2 w Świnoujściu.

1.2. Podstawa opracowania

1.1. Umowa zawarta pomiędzy Urzędem Miasta Świnoujście, a pracownią projektową Biurem Projektowym Mirosław Piórkowski, ul. Wojska Polskiego 14, 78-530 Wierzchowo.

1.2. Wizja lokalna w grudniu 2017r.

1.3. Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest stwierdzenie stanu porażenia biologicznego elementów konstrukcji dachowej budynku, stwierdzenia przyczyn występujących uszkodzeń oraz określenie zakresu prac remontowych mających na celu usunięcie przyczyny i skutków zniszczeń. Opracowanie wykonywane jest w kontekście planowanego remontu dachu budynku.

1.4. Zakres opracowania

Opracowanie obejmuje opis stanu technicznego dachu budynku, określenie przyczyn powstania uszkodzeń biologicznych oraz sposobu usunięcia tych przyczyn.

1.5. Wykorzystane materiały

- Badania własne autora opracowania. Wizja lokalna w grudniu 2017r. Przeprowadzono oględziny budynku oraz poddasza nieużytkowego.
- Informacje otrzymane w drodze wywiadu z użytkownikami obiektu,

1.6. Autor opracowania.

Niniejszą ekspertyzę opracował mgr inż. Paweł Baczyński, mykolog budowlany, inżynier budowlany z uprawnieniami wykonawczymi w zakresie konstrukcyjno – budowlanym bez ograniczeń.

2. Opis ogólny budynku

2.1. Opis budynku

Omawiany budynek jest budynkiem o trzech kondygnacjach nadziemnych, posiadającym całkowite podpiwniczenie, poddasze częściowo użytkowe oraz poddasze

nieużytkowe.

Budynek wybudowano w 1922 roku jako budynek szkolny. Pierwotnie była to niewielka szkoła, w późniejszym okresie budynek rozbudowano. W roku 1945 w trakcie działań wojennych budynek został w znacznym stopniu zniszczony. Obiekt odbudowano w roku 1948 i przekazano do użytkowania na cele oświatowe. Prace remontowe budynku prowadzone były w dalszym ciągu. Odbudowano między innymi główną klatkę schodową, salę gimnastyczną oraz przeprowadzono częściowo remont dachu. W 2004 roku rozpoczęto odbudowę prawego skrzydła budynku, zniszczonego podczas nalotów w 1945 roku. W tej części budynku powstała winda. Znaczne zniszczenia budynku oraz bardzo długi okres jego odbudowy, skutkowały zróżnicowaną konstrukcją budynku.

Budynek został wykonany w konstrukcji tradycyjnej, w układzie konstrukcyjnym podłużnym. Elewacja frontowa jest elewacją południowo-zachodnią. W końcu skrzydła od strony północno-zachodniej, mieści się sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym (poza zakresem opracowania).

2.2. Opis elementów konstrukcyjnych

2.2.1 Fundamenty.

Nie wykonywano odkrywek fundamentów. Biorąc pod uwagę konstrukcję budynku oraz okres jego realizacji można stwierdzić, że budynek posiada fundamenty w postaci ceglanych ław fundamentowych. W części najnowszej – ławy żelbetowe.

2.2.2. Ściany zewnętrzne

Ściany zewnętrzne wykonano z cegły ceramicznej pełnej, o zmiennej grubości.

2.2.3. Ściany wewnętrzne

Ściany wewnętrzne z cegły ceramicznej pełnej mają grubość zmienną, w zależności od kondygnacji i przenoszonych obciążeń.

2.2.4. Stropy

W budynku występują stropy o konstrukcji drewnianej typu belkowego oraz stropy masywne.

Strop pod poziomem poddasza wykonano jako konstrukcję drewnianą, belkową. Strop wykonano ze ślepym pułapem i polepą. W trakcie remontów strop ten został ocieplony między legarami ułożonymi na istniejącym stropie. Całość przykryto podłoga z płyt OSB.

2.2.5. Klatki schodowe.

W budynku znajdują się dwie klatki schodowe, o konstrukcji żelbetowej, dwubiegowe.

2.2.6. Tynki zewnętrzne

Tynki zewnętrzne cementowo- wapienne. W chwili obecnej budynek poddawany jest termomodernizacji.

2.2.7. Tynki i okładziny wewnętrzne.

Tynki ścian i stropów cementowo-wapienne. W pomieszczeniach mokrych ściany częściowo wykładane płytkami glazurowanymi.

2.2.8. Stolarka otworowa.

W budynku znajdują się nowe okna pcw, pojedynczo szklone szybami zespolonymi oraz okna drewniane.

Drzwi wejściowe do budynku drewniane.

2.2.9. Pokrycie dachu i obróbki blacharskie.

Połąć dachu kryta blacha trapezową.

Rynny oraz obróbki blacharskie wykonane z blachy stalowej ocynkowanej. Odprowadzenie wody z dachu rurami spustowymi, podłączonymi do kanalizacji deszczowej.

2.2.10. Podłogi i posadzki.

Na kondygnacjach użytkowych budynku posadzki w części komunikacji oraz w pomieszczeniach biurowych zróżnicowane. Występują płytki terakotowe, gresowe oraz wykładziny pcw.

W pomieszczeniach mokrych posadzki terakotowe.

Stopnie i podesty klatki schodowej żelbetowe.

2.2.11. Wykończenia ścian.

Ściany malowane farbami emulsyjnymi.

W pomieszczeniach mokrych ściany obłożone płytkami glazurowanymi.

2.2.12. Instalacje

Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną (w tym ciepłej wody) oraz centralnego ogrzewania.

3. Ocena stanu technicznego elementów konstrukcji i wykończenia budynku

Ocenę stanu technicznego budynku wykonano na podstawie wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 22.12.2017r., podczas której wykonano ogólne oględziny budynku, oględziny części pomieszczeń poddasza nieużytkowego, ze szczególnym uwzględnieniem stanu dachu i konstrukcji dachowej. Wykonano również dokumentację

fotograficzną.

Ocenę elementów budynku, zgodnie z celem, jakiemu ma służyć ekspertyza, ograniczono do przestrzeni poddasza budynku.

3.1. Konstrukcja dachowa

Poddasze nieużytkowe podzielone jest na trzy części, przedzielone główną klatką schodową oraz murowaną ścianą, pomiędzy skrzydłem południowo-zachodnim a północno-zachodnim. Części te oznaczono na załączonym rysunku jako A, B, C1 i C2. Więźby dachowe w obu skrzydłach poddasza wyraźnie się między sobą różnią.

W części **A** więźba dachowa jest nowa, wykonana nad odbudowaną częścią budynku. Jest to więźba płatwiowo-kleszczowa, z dwoma poziomami płatwi. Wysoki dach i znaczna szerokość budynku wymusiły stosunkowo rozbudowany układ konstrukcyjny.

Części **B** oraz **C1** to starsza część głównego skrzydła budynku. Układ konstrukcyjny więźby podobny jak w części **A**, jednak jest to więźba oryginalna lub z czasu odbudowy budynku z powojennych zniszczeń. Zastosowano tu tradycyjne połączenia ciesielskie.

Część **C2** budynku występuje całkowicie różna więźba dachowa. Jest to układ płatwiowo-kleszczowy, z usztywnieniem poprzecznym w postaci zastrzałów przy jednym rzędzie słupów. Wysokość kalenicy jest w tej części znacznie niższa.

Fot. 1
Układ więźby dachowej w części **A**
budynku

Stan techniczny więźby w tej części nie budzi większych zastrzeżeń. Jedynie na 1 krokwi ujawniono niewielkie ślady próchnicy, co nie ma większego wpływu (w chwili obecnej) na właściwości mechaniczne i wytrzymałościowe krokwi.

Fot. 2 – Uszkodzenie biologiczne krokwi oraz zawilgocenie łąty w części **A** strychu.

W części **A** strychu budynku, na konstrukcji dachowej nad klatką schodową, stwierdzono występowanie zawilgocenia na krokwi koszowej. Element ten był już wcześniej uszkodzony biologicznie i został wzmocniony przez obustronne dobicie desek. Stanu elementu nie można określić bez usunięcia desek.

W tej części strychu, pokrycie dachowe z blachy trapezowej mocowane jest do krokwi na wkręty „trapery”, z uszczelkami silikonowymi. Miejsca łączenia są szczelne.

W części **B** oraz **C1** konstrukcja dachu przekryta arkuszami blachy trapezowej, mocowanej do łąt stalowymi hakami. Ma to istotne znaczenie dla stanu łąt i krokwi. Otwory, przez które prowadzone są haki mocujące nie zostały należycie uszczelnione lub też rozszczelniły się w trakcie eksploatacji, co jest przyczyną zamakania łąt i krokwi. W miejscu zawilgocenia wilgotność drewna wynosi powyżej 30%.

Fot. 3

Mocowanie blach trapezowych – widoczne zawilgocenie łąty i krokwi oraz rozwój grzyba na krokwi.

W miejscach wykonania koszy, wykonana obróbka blacharska nie zapewnia szczelności. Stąd w wielu miejscach występują przecieki wody opadowej i zawilgocenie krokwi kosзовых.

Fot. 4

Zawilgocenie krokwi kosзовых

W tej części strychu (**B i C1**), na wielu słupach i zastrzałach występują miejscowe spróchnienia drewna.

Fot. 5

Słup z licznymi powierzchniowymi spróchnieniami.

W narożniku budynku, między częściami strychu **C1** i **C2** znajduje się wieżyczka obłożona blachą na podkładzie z desek. Część desek w rejonie koszy jest znacznie zawilgocona, a na części zlokalizowano rozwój grzyba domowego białego.

Fot. 6, 7 – Zawilgocenie i rozwój grzyba domowego białego na deskach w koszu przy wieżyczce.

W części **C2** pokrycie dachowe z blachy trapezowej wykonano tak, jak w części **C1**. Na elementach drewnianych występują uszkodzenia jak w części **C1**. Wskutek wadliwego uszczelnienia elementów mocujących blachę do łąt, nastąpiło zawilgocenie łąty i w efekcie – rozwój grzyba i procesów próchnicznych.

Fot. 8 – Zawilgocenie łąty w miejscu mocowania blachy.

Największe uszkodzenia biologiczne konstrukcji dachowej znajdują się w rejonie wywiewki kanalizacyjnej znajdującej się pod pokryciem dachowym na szczycie budynku. Od ciepłych oparów unoszących się z wywiewki na spodniej powierzchni blachy wykroplił się kondensat pary wodnej, który następnie spływając, spowodował zamoknięcie łąt i krokwi, co spowodowało rozwój grzyba domowego. Stan taki trwa od dłuższego czasu.

Fot. 9

Zawilgocenie drewna i grzyb w rejonie wywiewki kanalizacyjnej

Podobnie, jak w części **C1**, stwierdzono wadliwe wykonanie obróbek blacharskich w koszu połaci dachowej, na deskowaniu oraz na krokwi koszowej.

W przestrzeni strychu w częściach **B**, **C1** i **C2** występują zakończenia kanałów wentylacji grawitacyjnej oraz wywiewek kanalizacyjnych. Powoduje to wzrost wilgotności powietrza w przestrzeni poddasza. Para wodna skrapla się na spodniej stronie pokrycia dachowego z blachy, a następnie spływa na łąty i krokwie. W wielu miejscach wyraźnie widać zawilgocenie tych elementów (na poziomie ok. 22-25%).

Fot. 10. Komin wentylacyjny zakończony w przestrzeni poddasza (**C2**).

Biorąc pod uwagę wieloletnią eksploatację budynku, więźba dachowa zachowana jest w stanie dobrym.

W trakcie oględzin konstrukcji, nie stwierdzono występowania owadów, technicznych szkodników drewna, ani w postaci starych otworów wylotowych, ani śladów żerowania.

3.2. Pokrycie dachu i obróbka blacharska

Stan pokrycia dachowego, na podstawie oględzin połaci od strony poddasza, określa się jako dobry w części **A** oraz lichi w części **B** i **C**.

Pokrycie dachu wykonano z blachy trapezowej T55. W miejscach mocowania blachy (części **B** i **C**) występują liczne nieszczelności.

Obróbki blacharskie wykonane nieprawidłowo, bez wymaganych zagięć krawędzi. Poszczególne elementy blachy mocowane gwoździami, co powoduje nieszczelności.

4. Identyfikacja makroskopowa czynników biologicznych.

4.1. Grzyby pleśniowe

Nie stwierdzono występowania grzybów pleśniowych.

4.2. Grzyby domowe.

Stwierdzono występowanie grzybów domowych białych. Widoczne są słabo rozwinięte owocniki.

4.3. Owady techniczne szkodniki drewna.

Nie stwierdzono występowania owadów – technicznych szkodników drewna.

5. Przyczyny powstania uszkodzeń.

1. Uszkodzone pokrycie dachowe z blachy trapezowej.
2. Nieszczelne obróbki blacharskie.
3. Wprowadzenie w przestrzeń poddasza nieużytkowego przewodów wentylacyjnych z pomieszczeń niższych kondygnacji oraz wywiewek kanalizacyjnych.

6. Wnioski

1. Uszkodzenia biologiczne elementów konstrukcji dachowej, są wynikiem:
  - a. nieszczelności pokrycia dachowego,
  - b. nieszczelności obróbek blacharskich,
  - c. wyprowadzenia w przestrzeń poddasza wylotów przewodów wentylacyjnych i wywiewek kanalizacyjnych,
  - d. braku należytej konserwacji drewna oraz braku właściwej kontroli okresowej budynku.
2. Dla skutecznego zabezpieczenia budynku przed dalszą degradacją budynku, należy przeprowadzić prace naprawcze, zgodnie z zaleceniami.

7. Zalecenia.

1. Wymienić całość wadliwie ułożonego pokrycia dachowego (część B i C).
2. Elementy porażone próchnicą oczyścić z próchnicy i przedstawić konstruktorowi do oceny pod względem wytrzymałościowym.
3. Dokonać wymiany całości lub części elementów porażonych biologicznie. W przypadku wymiany częściowej, należy wymienić fragmenty porażone, wraz z odcinkami ok. 0,5m poza miejsca porażone. Nie jest dopuszczalne wzmacnianie tych krokwi, z pozostawieniem porażonych fragmentów. Elementy do wymiany oraz do wzmocnienia oznaczono na rzucie konstrukcji dachowej.

4. Konstrukcję dachową (po wykonaniu koniecznych wymian i wzmocnień) należy zabezpieczyć środkami biobójczymi (owadobójczymi, pleśnikobójczymi i grzybobójczymi) oraz ogniochronnymi (dotyczy to wszystkich elementów starych i nowych).
5. Przedłużyć kominy wentylacyjne i wywiewki kanalizacyjne i wyprowadzić je ponad połac dachową.
6. Wymienić uszkodzone elementy konstrukcji drewnianej.
7. Zapewnić właściwą wentylację pomieszczeń strychowych.
8. **Po wykonaniu rozbiórek pokrycia dachowego i odsłonięciu niewidocznych dzisiaj elementów konstrukcji dachowej, wezwać autora niniejszej ekspertyzy dla dokonania dodatkowej oceny konstrukcji dachowej i ustalenia ewentualnego zakresu niezbędnych prac budowlanych związanych z zabezpieczeniem porażonych i uszkodzonych elementów.**

8. ŚRODKI DO OCHRONY PRZED KOROZJĄ BIOLOGICZNĄ I OGNIOOCHRONNE

Proponuje się zabezpieczenie wszystkich elementów drewnianych (nowych) wmontowanych w miejsce elementów przewidzianych do usunięcia, solnymi środkami czterofunkcyjnymi wprowadzanymi metodą ciśnieniową, z zachowaniem pełnego reżimu technologicznego w autoklawach (np. Fobos M4).

Wszystkie istniejące drewniane elementy więzby dachowej zabezpieczyć preparatem Fobos M4 metodą natrysku lub smarowania.

Wszystkie prace impregnacyjne proponowanymi preparatami wykonać zgodnie z zaleceniami producenta.

Możliwe jest zastosowanie innych środków ochronnych, posiadających stosowne dopuszczenia do stosowania.

9. Przepisy BHP dotyczące stosowania środków chemicznych do odgrzybiania i zabezpieczenia przed owadami i ogniem.

Przy stosowaniu wszelkich środków chemicznych do w/w prac należy bezwzględnie przestrzegać przepisów BHP i ppoż podanych w Rozporządzeniu z 1956.02.04 (Dz.U. nr 5156 poz.25), Ustawie z 1994.07.01 – Prawo budowlane (Dz.U. nr 89 poz.414), Rozporządzeniu MGPIB z 1994.12.14, oraz przez producenta na etykiecie danego środka, a w szczególności:

- nie dopuszczać do pracy ze środkami chemicznymi osób nie posiadających odpowiedniego przeszkolenia,
- przestrzegać podanego przez producenta okresu karencji na dany środek,
- prace powinny być wykonane w warunkach przewiewu, z dala od ognia,
- w czasie pracy należy stosować odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej (okulary ochronne, maski, fartuchy, rękawice itp.),

- zachować higienę osobistą: przerywając lub kończąc pracę umyć ręce i twarz mydłem w ciepłej wodzie,
- nie dopuszczać środków chemicznych do kontaktu z żywnością i paszą,
- w czasie pracy nie spożywać posiłków, nie palić tytoniu,
- stanowisko pracy zabezpieczyć podsypką z trocin, a nasyczone trociny ostrożnie spalić porcjami w wydzielonym miejscu po zakończeniu prac,
- opróżnionych opakowań nie używać do przechowywania artykułów spożywczych i wody,
- nie dopuszczać do skażenia gruntu, studni, wód gruntowych i powierzchniowych.

Uwaga:

Osoby mające uszkodzony naskórek lub alergiczną chorobę skóry nie powinny wykonywać prac impregnacyjno – odgrzybieniovych.

W części rysunkowej oznaczono miejsce i rodzaj występujących uszkodzeń oraz wskazano miejsca wykonania fotografii ilustrujących opracowanie.

inż. Paweł Baczyński
mykolog budowlany
świad. PSMB 14/Sp/05/2002
upr. bud. 239/Sz/86